

Збаразька централізована бібліотечна система
Методично-бібліографічний відділ

Краща книга року - 2009

Збараж 2010

Підготувала: Радовська В., провідний
методист методично-
бібліографічного відділу
Комп'ютерний набір: Радовська В.
Відповідальна: Бойко О.В., директор
Збарзької ЦБС

*Хліб і книжка. Вічні дві святині,
Що лежать поважно на столі,
Стверджуючи мудрість дум людини,
Безкінечність щедрості землі.*

Важко переоцінити роль книги в нашому житті. Вона вчить, розвиває інтелект, збагачує почуття, підносить нашу духовність.

В 2009 році, в Збаразьких бібліотеках для дорослих та дітей, традиційно проводилось соціологічне дослідження «Краща книга року», при цьому використовувались такі методи, як експрес-опитування під час проведення масових заходів та безпосереднього обслуговування читачів, а також аналіз читацьких формулярів. Проведене дослідження дозволило сформулювати конкретні пропозиції з питань формування фондів, обслуговування читачів, бібліографічної та науково-методичної роботи. Всього залучених респондентів – 150 чоловік, п'ятдесят з яких – діти, та стільки ж молоді.

Серед мотивів звернення до книги переважають прагматичні: науково-дослідна робота, професійний інтерес, підвищення кваліфікації. Це книги про культуру, науку, освіту, які люблять читати 30% опитаних, з психології – 26%, літературознавства – 21%, природничого характеру – 17%, філософії – 13%, мистецтва – 12%. Змінилися інтереси та уподобання юнацтва. У освіченої частини молодих користувачів зросло прагнення залучитися до джерел національної культури. Підвищився попит на книги з історії України,

з української мови та літератури, іноземних мов, економіки, права, економічної географії, інформатики, програмування тощо. Відчутно знизився попит на технічну літературу.

Читання продовжує виконувати дозвілеву функцію, переважна частина молоді читає літературу так званих легких жанрів. Що стосується класики, то віддається перевага програмним українським і російським художнім творам, тому зберігається зв'язок між навчальними програмами та попитом.

Аналіз опитування показав, що для дітей та молоді книга – це досвід і мудрість покоління, і тільки читаючи, можна стати мудрою та освіченою людиною. Читання робить їх життя цікавішим, допомагає у підготовці уроків, олімпіад. Залюбки читають як українську, так і зарубіжну літературу. На основі цього аналізу можемо дійти до такого висновку: книга – вічне джерело знань.

Результати дослідження вказали на найбільшу зацікавленість молоді у пізнанні нового, невідомого, читаючи фантастику, вказують на зацікавлення історією юнаків та дівчат.

На жаль дослідження зафіксувало, що енциклопедичні видання, науково-популярну літературу, поезію, молодь не читає. Це саме стосується і періодичних видань (газет) та творів релігійної літератури.

Отже перша п'ятірка найкращих книг року виглядає так:

Галузева література для дорослих та юнацтва.

Дмитрук, В.Г. Вони боролися за волю України [Текст] / В.Г.Дмитрук. – Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2007. – 1072 с.

У книзі на глибокому аналізі історичних подій, на численних архівних документах та спогадах учасників національно-визвольної боротьби українського народу автор відтворює захоплюючу і трагічну сторінку історії боротьби українського народу за незалежність нашої Батьківщини в 1917-1959 рр., який вистояв і переміг в двобой з коричневими і червоними окупантами, що з різних боків навалювалися на нашу Батьківщину.

Для спеціалістів у галузі історії, викладачів, студентів та широкого загалу читачів.

Нестайко, О. Великі міфи імперії. Втеча від власної ідентичності [Текст] / О.Нестайко. – Львів: Піраміда, 2008. – 186 с.

У нарисі розглядаються деякі аспекти походження російського народу, виникнення його мови, етнонім «руський», аналізуються форми господарювання і співжиття, обряди, звичаї, ідеологія. Висвітлюються етнічні процеси на північно-східних землях Європи.

Книга адресована широкому колу читачів.

Політична економія [Текст]: навч. посіб. / за ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. – К.: Академвидав, 2007. – 672 с. – (Альма-матер).

Навчальний посібник побудовано за принципом органічної єдності надбань класичної політичної економії і сучасної економічної теорії, що долає їх протиставлення як різних наук. Із цих позицій у ньому розкрито сутність, зміст і форми вияву системи економічних законів і категорій політичної економії, з'ясовано чинники розвитку економічної системи суспільства, розкрито специфіку системних трансформацій економіки перехідного типу, вплив на них держави та світового господарства.

Розрахований на студентів економічних факультетів вищих навчальних закладів, аспірантів, прислужиться всім, хто цікавиться засадничими принципами функціонування політичної економії як науки.

Безгін, І.Д. Мистецтво і ринок [Текст]: нариси / І.Д. Безгін. – К.: ВВП «Колос», 2005. – 544 с.

«Мистецтво і ринок» - науково-популярне видання, автором якого є академік І.Д.Безгін. У дослідженні узагальнений досвід і пропонуються практичні рекомендації щодо організаційних проблем функціонування виконавського, зокрема, театрального мистецтва.

Автор вперше у вітчизняному театрознавстві дослідив проблеми організації колективної

художньої творчості, ввів поняття і термінологію справи. Розглядаючи театр як об'єкт управління та суб'єкт творчої діяльності, автор накреслив шляхи удосконалення театрального менеджменту.

Політична історія України. XX ст. [Текст]: у 6 т. / Редкол.: І.Ф.Курас (голова) та ін. – К.: Генеза, 2002-2003.

XX століття поставило людство перед необхідністю осмислення багатьох парадоксів, навряд чи підвладних поясненню з позиції формальної логіки.

Автори книги докладно аналізують основні фактори і сутність політичних процесів в Україні, ідейно-теоритичні надбання української політичної думки.

Це багатотомне видання рекомендовано фахівцям, викладачам, студентам, усім, хто цікавиться історією України.

В номінації **«Краща художня книга»** перемогли наступні автори:

Дашвар, Л. Молоко з кров'ю [Текст] / Л.Дашвар. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2008. – 272 с.: іл.

“Молоко з кров'ю” Люко Дашвара – це друга книга журналістки і сценаристки Ірини Чернової, яка пише під таким екзотичним псевдонімом. Херсонка Ірина Чернова

(зараз вона живе в Києві) в побуті спілкується переважно російською мовою, але українською написала вже другу книгу. «Поклик крові», - каже вона. Вона ніколи не жила в селі, хоча описує його знаючи і з любов'ю. Те, що авторка – сценарист, видно з майстерних діалогів, покіношному стислих характеристик героїв і напруженої дії.

Драматичність «Молока з кров'ю» незвична для української літератури новітніх часів. Сюжетність, чи радше її відсутність, не раз було названо проблемою сучасних авторів. Але в цій книзі сюжету й подій досить на цілий телесеріал. Напруженість сюжету, коли книжку неможливо відкласти вбік, відзначили й деякі наші експерти.

Матиос, М. Москалиця. Мама Марія – дружина Христофора Колумба [Текст] / М.Матиос. – Львів: ЛА «Піраміда», 2008. – 64+48 с.

Немає межі жіночій винахідливості в час смертельної небезпеки.

Немає страху, який позбавив би жінку волі чинити опір.

Немає людини. Здатної розгадати жінку, що тримає свою таємницю впродовж життя, як тримає власну честь...

Кожна жінка могла би створити свою галерею подібних істин.

Марія Матиос у повісті «Москалиця» та «Мама Маріца – дружина Христофора Колумба» відстоює саме таку філософію.

Письменниця викладає сюжет так, ніби балансує лезом бритви, боячись поранитись самій і боячись поранити читача. Проте без сліз і тепер не обійдеться.

Романчук, Л. Чотири дороги на зустріч [Текст]: в 4 кн. / Л.Романчук. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006.

Авторка бестселера «Не залишай...», що підкорив серця багатьох, знову дивує читачів модерною «Love story».

«Чотири дороги назустріч» — новий роман Лесі Романчук

Побачив світ новий роман сучасної української письменниці Лесі Романчук «Чотири дороги назустріч».

Це — нова модерна «love story», в якій беруть участь дружини і чоловіки, сини і дочки, бандити і митники, друзі й вороги. Їхні долі хитромудро переплітаються і перетинаються, та незважаючи ні на що вони впевнено ідуть назустріч один одному.

Буде весело і страшно, гірко й солодко, буде кохання і постріли, сльози і радощі, не буде тільки нудно!

Для широкого кола читачів.

Дяченко, М. Брамник [Текст]: роман / М.Дяченко, С. Дяченко. – К.: Зелений пес, 2005. – 288с.

Після трирічного існування у вигляді вішалки молодий маг Руал Ільмарранен звільнений від чарів.

А в цей час маги відчувають небезпеку: іржавіє золотий Амулет

Провидця, що засвідчує про пришествя деякої загадкової Третьої Сили, для того, щоб вирватися в цей світ вона шукає Брамника.

Що це за Сила? Хто такий Брамник?

Роздобудько, І. Гудзик [Текст] / І.Роздобудько. – Харків: Фоліо, 2008. – 222 с. – (Колібри).

Роман «Гудзик» відомої української письменниці Ірен Роздобудько розповідає про драматичний перетин кількох заплутаних життєвих доріг. Книжки цієї авторки вже перевірені накладками, конкурсами й часом, тому братися за нові її твори можна без застереження щодо беззмістовного витрачення часу.

Дія роману відбувається в кількох вимірах. У часі – це 70-ті роки минулого століття й наші дні. У просторі – це Київ, Росія, Чорногорія, Америка. У свідомості – це призма бачення навколишнього головними персонажами. А читач зазирає то крізь одну грань, то крізь іншу, й кожна картинка бачиться такою живою і об'ємною, що віриш кожній. А останні сторінки роману несподівано виявляють те, про що читач здогадувався, але не хотів вірити: усе важливе на світі починається з наймізернішої дрібнички, якій навіть імені не завжди вистачає.

Сучасні діти люблять читати і спілкуватися, й залюбки ходять до бібліотеки. Аналізуючи відповіді респондентів дітей віком до 16 років склалась така п'ятірка книг:

Галузева література для дітей

Природа. Екологія. [Текст]: для дітей середнього шкільного віку / Авт.-упор. А.А.Ходоренко; Худ. оформл. Л.Д. Киркач-Осіпової. – Харків: Фоліо, 2008. – 315 с. – (Дитяча енциклопедія).

Це видання познайомить юного читача з екологією і наукою, що вивчає взаємодію різних організмів як між собою, так і з навколишнім середовищем.

У нашій книжці йтиметься про те, як саме закони екології працюють усередині живої природи, у взаєминах людини з природою, про те, що можна і потрібно, а що небезпечно робити в нашому спільному великому домі, що зветься Землею.

Видатні наукові відкриття [Текст]: для дітей середнього шкільного віку / Авт.-упор. В.М.Скляренко. Т.В. Іовлева, О.Ю.Очкурова. – Харків: Фоліо, 2008. – 319 с. – (Дитяча енциклопедія).

У школі вам розкажуть про способи рішення інтегралів, про те, як виглядає бензольне кільце й скільки літрів крові перекачує серце. Але це лише сухі факти, за кожним з яких стоїть набагато більше: щасливі випадки й багаторічна завзята праця, провали й нескінченні експерименти тисяч учених. Багато відкриттів стали для людства доленосними.

Як і коли були зроблені найвагоміші відкриття в історії цивілізації, хто були їхні автори та ще про безліч маловідомих, але дуже цікавих подробиць «наукової кухні» ви і дізнаєтеся з енциклопедії «Видатні наукові відкриття».

Михайленко, Л.В. Найцікавіше про Україну

[Текст]: ілюстрована енциклопедичне видання / Л.В.Михайленко – Харків: Торнадо, 2007. – 96 с.: іл.

Ця книга – спроба дати відповіді на численні дитячі запитання про країну, в якій ми живемо. Книга складається з трьох тематичних частин, присвячених історії, географії, культурі та традиціям нашого народу.

Ви дізнаєтеся: чи полювали наші предки на мамонтів; чи Володимир Мономах носив шапку Мономаха; чому українські хати називали «мазанками»; як у давнину різні народи називали Азовське море; де знаходиться Тмутаракань і багато іншого.

Серед багатьох видань про Україну ця книжка займає особливе місце, бо вона неповторна.

Українці, що удосконалили світ [Текст]. –

Харків: Промінь, 2006. – 80 с.; іл.

Книга присвячена тим, хто своєю відданою працею звеличували Україну. Перед читачем постають українські вчені та громадські діячі, завдяки яким світове суспільство зробило значний крок уперед. Читач пройде разом з українськими геніями

їхнім тернистим шляхом, дізнається про те. Якими саме вони були, що визначного для світової історії зробили.

Книга розрахована на дітей шкільного віку та людей, які цікавляться історією.

Українська Повстанська Армія [Текст] – Харків: Промінь, 2007. – 112 с., іл.

Книга розповідає про історію славетної Української Повстанської Армії (УПА), яка була створена для захисту мирного населення України від знущань німецької та московської окупаційних влад.

Книга розрахована на дітей шкільного віку, а також всіх хто прагне дізнатися правду про наше минуле.

Художня література для дітей

Толкін, Д.Р.Р. Володар Перстенів [Текст] / Д.Р.Р. Толкін. – Львів: Астролябія. 2006. – 1088 с.

«Володаря Перстенів» не можна описати кількома словами. Величний твір Дж. Р. Р. Толкіна має в собі щось від героїчної романтики і класичної наукової фантастики. Але таке означення все ж не передає сучасному читачеві всі особливості книги, весь спектр її значень. Почергово то комічна й домашня, то епічна, а подекуди навіть страхітлива оповідь переходить через нескінченні зміни сцен і характерів у цьому фантастичному світі, кожен елемент якого виглядає цілком реалістично. Толкін створив нову міфологію вигаданого світу – світу із власним часом і простором.

Це ювілейне видання світового бестселера містить додатки і карти оригінального твору, а також післяслово до україномовної версії, написане Олександром Ірванцем і Леонідом Рудницьким. Переклад твору повний, виконаний із мови оригіналу. Під час перекладу враховано рекомендації автора і фахівців-філологів.

Дал, Р. Чарлі і шоколадна фабрика [Текст] / Р.Дал. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2006. – 239 с.

Найпопулярніша книга Роальда Дала, одного із літературних батьків Джоан Ролінг – авторки "Гаррі Поттера".

...Жив собі бідний хлопчик, якому раз на рік на його день народження дарували єдиний подарунок маленький шоколадний батончик.

Але хлопчик мав добре серце, і тому з ним трапляється неймовірна пригода, яка не залишить байдужими ні дітей, ні дорослих. Можливо, це найзворушливіша повість нашого часу.

«А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» стверджує, що «Чарлі і шоколадна фабрика» - одна з тих справжніх і захоплюючих книжок, які необхідно прочитати кожній дитині...

Дітям 7-14 років.

Баум, Л.Ф. Дивовижний чарівник Країни Оз [Текст] / Л.Ф. Баум. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2006. – 255 с.

Як і сто років тому, маленькі читачі продовжують переживати разом з дівчинкою Дороті та її песиком Тото захопливі пригоди у чарівній країні, до якої їх занесло ураганом.

Для читачів цієї казки не існує вікових обмежень. Головна умова – лишити в душі хоч краплину дитячої безтурботності. Тоді кожен зможе приміряти зелені окуляри, щоб крізь них побачити світ дитячими очима – так, як Дороті з друзями дивилися на дива Смарагдового міста. І побачити, що казка поруч з нами – вона всередині нас.

Стронг, Д. Знайомтесь Фараон! [Текст] / Д. Стронг. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2008. – 223 с.

Пригоди завжди і всюди! Навіть якщо ти єгипетський фараон, що пролежав багато сотень років у гробниці, - тобі все одно не уникнути пригод.

Єгипетський фараон пролежав купу часу у гробниці, аж поки двоє бандитів-невдах не розбальзамували його ненароком, шукаючи карту скарбів. І от ожила мумія розгулює сучасним містечком, наче забинтований пацієнт, який щойно утік від санітарів. А тим часом двійко нерозважливих бандитів-початківців уже снують свої недолугі плани із захоплення єгипетського фараона.

Малик, Г. Злочинці з паралельного світу–2

[Текст]: фантастична повість / Г.Малик. – Львів: Світ, 2003. – 95 с.

Фантастична повість Галини Малик „Злочинці з паралельного світу – 2” є захоплюючим продовженням першої книги з такою ж назвою, яка вийшла друком у видавництві „Світ” 2001 року.

Після опублікування журнальної версії першої книги у часописі „Барвінок” повість була визнана кращим твором 1997 року і нагороджена Міжнародною премією Степана Феденка (США). Крім цього, у 2003 році Галина Малик стала лауреатом премії імені Лесі Українки. Напружений сюжет другої книги веде нас шляхами безпритульного хлопчика Хроні, який сподівається знайти своїх батьків. Вірний друг хлопчика пес Рекс, чеченець Джохар, мудрий ворон Гай, «крутий» кіт Рата, підла потвора Чмак, – ось далеко не повний перелік персонажів, з якими доля зводить Хроню у його поневіряннях. Хоча завершення цієї історії ще попереду, так хочеться вірити у перемогу справедливості та добра... Для дітей середнього шкільного віку.

Читайте книжки, набирайтеся духовності і будь-які кризи нам не страшні! Знати, вивчати і враховувати погляди і запити наших читачів – найважливіша умова успішної роботи бібліотек.

Цінність усіх соціологічних досліджень у тому, що висновки та зауваження, пропозиції читачів враховуються бібліотекарями для вдосконалення роботи.